Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Georgeta Grozav

Dosarul nr. 2r-2296/24
(2-24069930-02-2r-08082024)

D E C I Z I E

28 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

examinând fără participarea părților, recursul declarat de reprezentantul „VIONIK - TIR" S.R.L., administratorul Raețchi Natalia,

în cauza civilă la cererea înaintată de „VIONIK - TIR" S.R.L. împotriva „TIM FRIGO" S.R.L. şi Tîltu Mihail cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare prin mediere şi eliberarea titlului executoriu,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 iulie 2024, prin care s-a refuzat confirmarea tranzacției nr. 047/2024 din 23 ianuarie 2024, încheiată între „VIONIK - TIR" S.R.L., „TIM FRIGO" S.R.L. şi Tîltu Mihail și eliberarea titlului de executare silită,-

a c o n s t a t a t:

1. La 25 iunie 2024, „VIONIK - TIR" S.R.L. a înaintat în instanța de judecată o cerere privind confirmarea tranzacției de împăcare încheiată cu „TIM FRIGO" S.R.L. şi Tîltu Mihail și eliberarea titlului executoriu.
2. În motivarea cererii a invocat că în vederea soluționării litigiului, părțile au inițiat și desfășurat procedura de mediere la mediatorul Stegarescu Gheorghe, autorizat prin Atestatul pentru desfășurarea activității de mediator nr. 644 din 15 mai 2015, eliberat de Ministerul Justiției în baza hotărârii Consiliului de Mediere nr. 14 din 8 mai 2015.
3. Astfel, în rezultatul medierii a fost încheiată Tranzacția nr. 047/2024 din 23 ianuarie 2024, prin care au fost soluționate toate pretențiile dintre părți.
4. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 iulie 2024 s-a refuzat confirmarea tranzacției nr. 047/2024 din 23 ianuarie 2024, încheiată între „VIONIK - TIR" S.R.L., „TIM FRIGO" S.R.L. şi Tîltu Mihail și eliberarea titlului de executare silită.
5. Pentru a da o astfel de soluție judecătorul a reținut că tranzacția contravine legii, încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei și este în mod vădit inechitabilă, deoarece din tranzacția de împăcare încheiată la 23 ianuarie 2024 nu se deduce ce a stat la baza încheierii tranzacției de împăcare – contract/act juridic între persoanele juridice,

temeiul legal de a solicita restituirea unei datoriei în mod solidar – contract de fidejusiune, etc.

Solicitarea recurentului:

6. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 23 iulie 2024 reprezentantul „VIONIK-TIR" S.R.L., administratorul Raețchi Natalia a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 iulie 2024, solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Argumentele părților:

7. În motivarea recursului reprezentantul „VIONIK-TIR" S.R.L., administratorul Raețchi Natalia a indicat că soluţia instanţei de fond este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator şi interpretarea eronată a normelor de drept material.
8. Respectiv, încheierea nu întrunește cerințele legale ale articolelor 241, 490 din Codul de procedură civilă, mai mult decât atât, încheierea instanței de fond, nu conține o motivare coerentă, clară, precisă şi certă cu privire la refuzul de a confirma tranzacția de împăcare prin mediere.
9. La fel, a indicat că instanța de fond nu a reținut că tranzacția a fost încheiată în cadrul unei proceduri de mediere, iar mediul de mediere se caracterizează prin promovarea dialogului şi a înțelegerii directe între părţi, iar părțile sunt încurajate să participe activ şi să negocieze soluţii care să le convină ambelor părţi, flexibilitate care ar trebui să se reflecte în interpretarea instanței cu privire la tranzacție.
10. În acest sens, a reiterat că potrivit Tranzacției de împăcare prin mediere, debitorii au recunoscut creanța și s-au obligat în mod solidar să achite datoria în sumă de 102223,20 lei față de creditor în termen de până la 29 februarie 2024, inclusiv. Or, cererea privind confirmarea tranzacției de împăcare prin mediere a fost depusă de „VIONIK-TIR" S.R.L. la 25 iunie 2024, fapt ce denotă că prevederile Tranzacției nu au fost respectate de pârâți în termenul prescris.
11. Astfel, urmare a depășirii termenului de scadență prevăzut de tranzacție, faptul neachitării datoriei în termen de către pârâții „TIM FRIGO" S.R.L. și Tîltu Mihail, a dus la încălcarea drepturilor reclamantei „VIONIK-TIR" S.R.L. și a obligațiilor de plată asumate, fapt care este inacceptabil în condițiile în care reclamantul a mers în întâmpinarea pârâților şi nu a intentat un proces judiciar, a acceptat achitarea datoriei în termen de până la 29 februarie 2024 stabilit de comun acord de părțile tranzacției, și a semnat tranzacția, mizând pe buna-credința a pârâților și pe declarațiile făcute de aceștia în cadrul biroului mediatorului, având totodată o așteptare legitimă că datoria v-a fi achitată în termen.
12. A menționat că poziția instanței de fond, în partea ce ține de faptul că „VIONIK-TIR" S.R.L. nu a prezentat contractul/actul juridic încheiat între părţi, dar și calculul din care ar rezulta suma datorată de debitor, informația privind formarea datoriei, suma datoriei și perioada de calcul a acestora, constituie o ingerință din partea instanței de judecată în raporturile dintre părțile tranzacției, încheiate înafara unui proces judiciar și în scopul de a preveni un proces civil. În acest sens, nefiind incidente prevederile art. 32 alin. (3) din Legea cu privire la mediere.
13. A relevat că în cazul în care instanța de fond a considerat că este necesară prezentarea unor acte suplimentare (contracte, facturi fiscale, etc.), aceasta urma să aplice prevederile art.

488 alin. (3) Cod de procedură civilă, iar pârâții nu s-au opus confirmării tranzacției prin faptul că la materialele dosarului lipsesc eventuale obiecții (referință) din partea acestora în privința tranzacției.

14. Pe de altă parte, prin cererea înaintată, „VIONIK-TIR" S.R.L. nu a solicitat dispunerea încasării sumei și nici revendicarea unor drepturi, ci doar confirmarea tranzacției de împăcare asistată de mediator și emiterea titlului de executare – obiect al prezentei cauze.
15. Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării recursului aceștia nu au depus referință asupra recursului declarat.

Termenul de declarare a recursului:

16. În conformitate cu art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă *„încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părți şi de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol".*
17. Conform art. 425 Cod de procedură civilă *„termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii".*
18. Colegiul Civil, constatând că prin recursul înaintat la 23 iulie 2024 se contestă încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 iulie 2024, conchide depunerea acestuia în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

19. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de fond, reieșind din considerentele ce succed.
20. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă *"Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii".*
21. În condițiile art. 426 alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă „ *recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților".*
22. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă „ *instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea."*
23. Din materialele cauzei s-a constatat că în urma procesului de mediere creditorul „VIONIK-TIR" S.R.L. și debitorii „TIM FRIGO" S.R.L. și Tîltu Mihail au semnat tranziția de împăcare nr. 047/2024 din 23 ianuarie 2024, având ca obiect soluționarea conflictului dintre ultimii, în ceia ce privește achitarea datoriei în mod solidar în mărime de 102.223,20 lei.

24. Astfel, potrivit condițiilor tranzacției „TIM FRIGO” S.R.L. şi Tîltu Mihail au recunoscut și s-au obligat să achite datoria în mărime de 102.223,20 lei față de „VIONIK-TIR” S.R.L., în termen de pînă la 29 februarie 2023, inclusiv.
25. De asemenea, creditorul „VIONIK-TIR” S.R.L., prin tranzacția de împăcare, și-a rezervat dreptul de a se adresa în instanța de judecată cu cerere privind confirmarea tranzacției, cu eliberarea titlului executoriu, în cazul în care debitorii „TIM FRIGO” S.R.L. și Tîltu Mihail nu vor respecta condițiile tranzacției.
26. Așadar, după cum rezultă din conținutul Legii cu privire la mediere *„medierea reprezintă o modalitate de soluționare alternativă a litigiilor pe cale amiabilă, în cadrul unui proces structurat, flexibil şi confidențial, cu asistența unui sau mai multor mediatori”.*
27. Conform art. 9 alin.(1)-(2) Cod civil *„drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă”.*
28. Dispoziția art. 10 alin. (1) Cod civil indică că *„persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară”.*
29. Conform art. 1917 alin. (1) din Codul civil *„tranzacţia este contractul prin care părţile previn un proces ce poate să înceapă, termină un proces început sau rezolvă dificultăţile ce apar în procesul executării unei hotărâri judecătorești”.*
30. În conformitate cu art. 1919 alin. (2), (3) Cod civil *„tranzacţia este extrajudiciară dacă prin ea părţile au prevenit un proces ce putea să înceapă sau, deşi tranzacţionează asupra unui proces în desfăşurare, nu o prezintă instanţei de judecată sau arbitrale competente pentru confirmare. După confirmare în modul corespunzător, tranzacţia extrajudiciară devine tranzacţie judiciară. Contractul de tranzacţie extrajudiciară se încheie în scris”.*
31. Potrivit dispoziţiilor art. 1920 alin. (1)-(3) Cod civil *„tranzacţia are între părţi autoritatea lucrului judecat. Tranzacţia extrajudiciară nu este susceptibilă de executare silită decît după: a) admiterea acțiunii de executare silită a obligaţiei rezultate din tranzacţie de către instanţa competentă, la cererea părţii la tranzacţie; b) confirmarea ei de către instanţa competentă, conform capitolului XLV din Codul de procedură civilă, la cererea părţii la procesul de mediere; c) învestirea ei cu formulă executorie de către notar. Notarul va învesti tranzacţia cu formulă executorie, la cererea tuturor părţilor la tranzacţia încheiată, în cadrul procesului de mediere sau în afara procesului de mediere. Partea la tranzacţia extrajudiciară poate invoca tranzacţia extrajudiciară pe cale de excepţie fără a cere confirmarea ei”.*
32. În conformitate cu art. 25 alin. (1), (2) din Legea cu privire la mediere nr. 137 din 3 iulie 2015 *„pot fi supuse medierii litigiile civile cu privire la drepturile și obligațiile care sunt*

sau pot face obiect de examinare în instanța de judecată sau arbitraj și de care părțile pot dispune liber prin tranzacție, în condițiile legii. Medierea în litigiile civile poate avea loc în afara procesului judiciar sau arbitral, precum și în cadrul procesului judiciar sau arbitral".

33. În temeiul art. 32 alin. (1), (2) din Legea nr. 137 din 3 iulie 2015 *„tranzacția este acordul încheiat de părți și contrasemnat de mediator, ca urmare a procesului de mediere, prin care părțile consimt asupra soluționării amiabile a unui litigiu. Tranzacția trebuie să corespundă condițiilor de valabilitate prevăzute de prezenta lege, Codul civil și de alte acte legislative".*
34. Alin. (3) a articolului indicat prevede expres că *„nu se admite includerea în tranzacţie a clauzelor care: a) se referă la drepturi şi obligaţii de care părţile nu pot dispune liber prin tranzacţie; b) încalcă normele imperative ale legii, ordinea publică şi bunele moravuri; c) sînt în mod evident inechitabile; d) prejudiciază interesul superior al copilului; e) încalcă drepturile unor terţe persoane neantrenate în procesul medierii."*
35. Conform art. 33 alin. (1) al Legii menționate *„tranzacția este obligatorie pentru părți și se execută benevol în termen de 20 de zile, dacă părțile nu au stabilit altfel*", iar potrivit alin. (2) al articolului respectiv " *dacă tranzacția încheiată în cadrul unui proces de mediere, care a avut loc în afara procesului civil, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, aceasta poate fi, după caz: confirmată de către instanța de judecată în condiţiile Codului de procedură civilă; sau învestită cu formulă executorie de către notar, în condițiile stabilite de lege, dacă a fost încheiată între persoane juridice".*
36. Potrivit art. 487 alin. (1) Cod de procedură civilă *„cererea de confirmare a tranzacţiei, prin care părţile previn un proces civil, şi de eliberare a titlului de executare silită se depune în scris de către partea procesului de mediere sau reprezentantul legal al acesteia la instanţa judecătorească de la domiciliul sau de la sediul pîrîtului"*.
37. Art. 489 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă stabilește că *„cererea de confirmare a tranzacţiei prin care părţile previn un proces civil se examinează în regim de urgenţă, în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii, fără citarea părţilor. Instanţa trimite părţii care se opune executării benevole a tranzacţiei copiile de pe cererea de confirmare a tranzacţiei şi de pe materialele anexate, stabilind un termen pentru prezentarea referinţei. Dacă instanţa consideră necesar, aceasta convoacă părţile interesate pentru audieri, înştiinţîndu-le despre data, ora şi locul şedinţei, fără întocmirea procesului-verbal".*
38. Alin. (3) a aceluiași articol prevede că *„Judecătorul refuză confirmarea tranzacţiei dacă aceasta: a) contravine legii ori încalcă drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale persoanei, interesele societăţii sau ale statului; b) a fost încheiată cu încălcarea prevederilor Legii cu privire la mediere".*
39. Potrivit art. 490 Cod de procedură civilă *„în cazul admiterii cererii, judecătorul emite o încheiere privind confirmarea tranzacţiei, în care se indică: a) numărul dosarului şi data eliberării încheierii; b) instanţa, numele și prenumele judecătorului care a emis încheierea; c) numele și prenumele sau denumirea părţilor care au încheiat tranzacţia, domiciliul sau sediul şi, după caz, datele lor bancare, precum şi alte date de contact; d) numele și prenumele sau denumirea părţii care a solicitat confirmarea tranzacţiei; e) constatările şi concluziile instanţei privind admiterea sau respingerea cererii. f) caracterul executoriu al încheierii rămase definitive; g) termenul şi modul de contestare a încheierii. Concomitent cu emiterea încheierii prevăzute la alin. (1), judecătorul eliberează şi titlul*

executoriu, susceptibil de executare silită. Dacă se refuză confirmarea tranzacţiei, instanţa judecătorească pronunţă o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs".

40. Raportând dispozițiile normelor sus citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului cerințelor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și temeiurile de drept invocate și aplicabile, Colegiul conchide că aceasta este una corectă.
41. Așadar, Colegiul civil reține că printre condițiile pentru confirmarea tranzacției este ca aceasta să nu contravină legii, adică să nu să refere la încălcarea normelor juridice imperative, care stabilesc o conduită strict determinată sau anumite restricții și să nu fie încheiată cu încălcarea prevederilor Legii cu privire la mediere, și anume să nu conțină clauze care încalcă normele imperative ale legii, ordinea publică şi bunele moravuri sau sînt în mod evident inechitabile.
42. În situația din speță, Colegiul reține că temei de adresare a reprezentantului „VIONIK-TIR" S.R.L., administratorul Natalia Raețchi împotriva „TIM FRIGO" S.R.L. şi Tîltu Mihail cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare prin mediere şi eliberarea titlului executoriu a servit faptul că „TIM FRIGO" S.R.L. şi Tîltu Mihail nu și-au executat benevol obligațiile asumate prin Tranzacția de împăcare nr. 047/2024 încheiată la 23 ianuarie 2024.
43. Însă, instanța de recurs remarcă că în speță nu sunt întrunite temeiurile legale pentru confirmarea tranzacției de împăcare. Or, confirmarea tranzacției nu poate fi privită ca o simplă formalitate, deoarece instanța este obligată să verifice toate circumstanțele referitoare la obiectul tranzacției, pentru a da puterea de lucru judecat al acestei tranzacții, iar în măsura în care tranziția de împăcare nr. 047/2024 din 23 ianuarie 2024, nu conține temeiul formării datoriei în sumă de 102223,20 lei, Tranzacția a fost întocmită cu încălcarea normelor juridice imperative, adică contravine legii, iar prin nereglementarea temeiului apariție obligației este în mod evident inechitabilă și lipsită de o certitudine juridică.
44. Totodată, deși reprezentantul „VIONIK-TIR" S.R.L. a invocat că instanța urma a nu da curs cererii, solicitând prezentarea unor înscrisuri suplimentare, Colegiul observă că nici în intanța de fond și nici în instanța de recurs „VIONIK-TIR" S.R.L. nu a prezentat actele care au dat naştere la drepturile şi obligaţiile civile stipulate în tranzacţie, pornind de la principiile legislaţiei civile, în vederea stabilirii procesului civil ce a fost prevenit, întru a nu admite abuzuri de drept prin adresări repetate cu aceleași creanțe față de debitori.
45. Astfel, Colegiul atestă că prima instanță întemeiat, reținând că la examinarea cererii cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare prin mediere și emiterea titlului executoriu, judecătorul are obligația de a verifica dacă clauzele tranzacției sunt echitabile, dacă nu se încalcă normele imperative ale legii, drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale persoanei etc., obligație ce derivă din interpretarea dispozițiilor art. 489 alin. (3) Cod de procedură civilă și art. 32 alin. (3) din Legea cu privire la mediere, a refuzat confirmarea tranzacției de împăcare nr. 047/2024 încheiată la 23 ianuarie 2024 semnată de mediatorul Stegarescu Gheorghe, creditorul „VIONIK-TIR" S.R.L. și debitorii „TIM FRIGO" S.R.L. și Tîltu Mihail, ca una ce încalcă normele imperative ale legii și conține clauze inechitabile.
46. Subsecvent, instanța de recurs relevă că potrivit jurisprudenței CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede

puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

47. În virtutea celor expuse, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile recurentului vizavi de netemeinicia actului judecătoresc contestat.
48. În consecință, din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea primei instanțe este una întemeiată și legală, iar motivele invocate de către recurent fiind lipsite de temei legal, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea instanței de fond.
49. În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău-,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de reprezentantul „VIONIK - TIR” S.R.L., administratorul Natalia Raețchi.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 iulie 2024, emisă în cauza civilă intentată la cererea înaintată de „VIONIK - TIR” S.R.L. împotriva „TIM FRIGO” S.R.L. şi Tîltu Mihail cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare prin mediere şi eliberarea titlului executoriu.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval